

Aviat, si no avui

Pot ésser útil de comparar dues construccions com *La seva empresa és audaç, si no perillosa* i *La seva empresa no és audaç, sinó perillosa*, que hem resolt, la primera amb el conjunt *si no* —coincidència del mot condicional *si* i la negació *no*— i la segona amb la conjunció adversativa *sinó*. Cal fer observar, en primer lloc, que en aquesta segona construcció la frase verbal és negativa; és a dir, el verb va precedit de la negació *no*, sense la qual l'oració no faria sentit. Amb l'ús de la conjunció *sinó* indiquem que allò que es nega d'un dels termes de l'oració —*audaç*— s'afirma del terme precedit per aquesta conjunció —*perillosa*. En canvi, en la primera d'aquestes dues construccions, *La seva empresa és audaç, si no perillosa*, s'afirma clarament d'un dels seus termes —*audaç*— allò que hom no gosa afirmar del tot, que només insinua com una possibilitat, d'un altre terme —*perillosa*—, precedit pel conjunt *si no*.

Ja sabem que la confusió entre el conjunt *si no* i la conjunció *sinó* és molt freqüent i per això sembla oportú d'indicar totes les pistes possibles que menin a la seva distinció. Dit d'una altra manera, de mostrar els mecanismes que regeixen les oracions en què intervé aquest conjunt.

Si el llenguatge desconeagués la figura anomenada el·lipsi, que consisteix a sobreentendre un mot, el conjunt *si no* aniria sempre davant d'un verb (o dels pronoms

que l'acompanyen), és a dir, que si aquest conjunt no precedeix un verb és que aquest hi figura sobreentès, tal com s'esdevé en aquells casos, que hem comentat més d'un cop, en què *si no* equival a *altrament*: *Convé que t'afanyis; si no (t'afanyes), farem tard*. El cas que avui exposem no és tan usual i, per tant, segurament no ha estat tan comentat. Però hi podem observar el mateix fenomen, volem dir, el fet que hi figuri un verb sobreentès: *La seva empresa és audaç, si no (és) perillosa*. Anàlogament: *Hi aniran uns quants, si no (hi van) tots; Ens veurem la setmana vinent, si no (ens veiem) abans*. Així mateix, a fi d'acabar de veure clarament que el conjunt que figura en les construccions de què avui ens ocupem és originat per la coincidència de dos mots —una conjunció i un adverbi—, ha d'ésser també interessant de comprovar com, amb certes alteracions en l'ordre de col·locació dels elements d'aquestes construccions desapareix la coincidència *si no*: *Si la seva empresa no és perillosa és audaç; Si tots no hi van, hi aniran uns quants; Si abans no ens veiem, ens veurem la setmana vinent*. Hom apreciarà potser un lleu canvi de sentit en aquesta nova ordenació de mots, però els elements que hi intervenen són ben bé els mateixos, entre ells la conjunció condicional *si* i l'adverbi de negació *no*, que han deixat de coincidir.